የቅኔ መንገዶች

በመምህር ጳውሎስ ብርሃኔ

ግንቦት 2015

መግለጫ

የትምህርት ቤቱ ስም ፡- ‹‹ጳውሎስ ኦንላይን ቅኔ ቤት››

የሚሰጡ ትምህርቶች ፡- ቅኔ ፣የቅኔ ዜማ ፣ግእዝ ፣ንባብ ፣ባሕረ ሐሳብ

ትምህርቱ የሚሰጥበት መንገድ ፡- በቴሌግራም ቀጥታ ሥርጭት ፣በቅጅ ፣በጽሑፍ ፣በስልክ

ትምህርቱ የሚሰጥባቸው ቀናት ፡- ማክሰኞ ፣ሐሙስ ፣እሁድ

ትምህርቱ የሚሰጥባቸው ሰዓቶች ፡- በኢትዮጵያ ሰዓት አቆጣጠር ከምስቱ 3 ፡00-5 ፡30

ትምህርቱን የሚሰጠው መምህር ፡- ጳውሎስ ብርሃኔ/የቅኔ መምህር

የመምህሩ የትምህርት ደረጃ ፡- የቅኔ መምህር እና በተጨማሪ (BA,BSC,MBA,MGL) **ያለው**

አድራሻ ፡- (@GeezL73) **ወይም** +251915642585 **ጳውሎስ ብርሃኔ ያናግሩኝ**

ጳውሎስ ብርሃኔ ቅኔ

ጳውሎስ
አንላይን ቅኔ ቤት
ቀጥታ በቴሌግራም ቀጥታሥርጭት
የድምጽ ቅጅ በመለክ
በጽሑፍ በመለክ
የሚሰጡ ትምህርቶች
ቅኔ ዘረፋ
ቅኔ ነገራ
ቅኔ ቅጸላ
የቅኔ ምራታ/ዜማ
የቅኔ ፍቺ
የቅኔ ርቃቂ
የቅኔ ሠምና ወርቅ
የቅኔ ሙያ
ግስ ገሰሳ
የግስ ርባታ
የነባር አንቀጽ ርባታ
ታሪክ ትረካ
አገባብ ቅጸላ
ግስ ቅጸላ
ነባር ቅጸላ
ቅኔ ጎዳና ቅጸላ
ርባታ ቅጸላ
ዜማ ልክ
ገቢር ተገብሮ
ይደውሉ
+251915642585
https://t.me/p09Geez
መምህር ጳውሎስ ብርሃኔ /የቅኔ መምህር
0915642585

ማውጫ

መግለጫ i

የቅኔ መንገዶች ስያሜ 1

ዘመድ ዳኛ ፡- 1

ወጭ ወራጅ ፡- 1

አሰካክ ፡- 1

ፍላፃ ፡- 1

ነጠላ ፍላፃ ፡- 1

ድርብ ፍላፃ ፡- 1

ረጅም ዘርፍ ፡- 1

አጭር ዘርፍ ፡- 1

የጎላ ዘርፍ ፡- 1

ሠረዝ መንገድ ፡- 1

ድርብ ሠረዝ ፡- 1

ዐይነ ውኃ ፡- 1

ክብ መንገድ ፡- 1

ነጠላ ሰም ክብ ፡- 1

ድርብ ሰም ክብ ፡- 1

የ‹ዘ› አጭር ወጩ ወራጁ ፡- 1

የ‹ዘ› ረጅም ወጪ ወራጁ ፡- 1

የ‹ዘ› ተላላፊ ፡- 1

የ‹ዘ› ፍላፃ ፡- 1

መላሽ ‹ዘ› ፡- 1

የ‹ዘ› ወራጅ ፡- 1

አታላይ ‹ዘ› ፡- 1
የ‹ዘ› ጥምዝ ፡- 1
የውስጠዘ ጥምዝ ፡- 1
ልብሰ ወርቅ ፡- 1
የ‹ዘ› ልብሰ ወርቅ ፡- 1
በሥም ግድሎ በወርቅ ማዳን ፡- 2
የሥም ቅጽል ፡- 2
ጋራጂ ፡- 2
መኪታ ፡- 2
የ‹ዘ› መኪታ ፡- 2
ተግዳሮት ፡- 2
ነሳሺ ፡- 2
አጥፊ/ማዛመድ/ ፡- 2
የግብር አጥፊ ፡- 2
እልክ አጥፊ ፡- 2
ምዝግዝግ አጥፊ ፡- 2
ተከታታይ አጥፊ ፡- 2
የ‹ዘ› አጥፊ ፡- 2
ክንፍ አጥፊ ፡- 2
ግልብጥ ፡- 2
እግር ብረት ፡- 2
አሳዛኝ ፡- 2
የቅጽል አታላይ ፡- 2
በ‹ዘ› የሚወጣ ካልዕ ፍላፃ ፡- 2

ዝምድ/ማዛመድ/ ፡- 2
ነጠላ ዝምድ ፡- 2
ድርብ ዝምድ ፡- 2
የድርብ ድርብ ዝምድ ፡ 2
የወርቅ ድርብ ፡- 2
ነጠላ ክብ ፡- 2
ድርብ ክብ ፡- 2
ተቻቻይ ፡- 2
ውስጠ ወይራ ፡- 3
ነጠላ ውስጠ ወይራ ፡- 3
ክብ ውስጠ ወይራ ፡- 3
የቅጽል ውስጠ ወይራ ፡- 3
የ‹ለ› ውስጠ ወይራ ፡- 3
የ‹ዘ› ውስጠ ወይራ ፡- 3
ከጅ ፡- 3
ድርብ ሳቢ ፡- 3
የዎፍ እግር ፡- 3
የ‹ዘ› ገሲጋሽ ፡- 3
ዙር ተመለስ ፡- 3
ሥራና ፡- 3
ገፊ ቅጽል ፡- 3
አጥላቂ ፡- 3
የፍየል ዐይን ወደ ቅጠል የነምር ዐይን ወደ ፍየል ፡- 3
ራስ ከብዶ ፡- 3

የብሂል ሠረገላ ፡- 3

ዙር ተከተል ፡- 3

…… ፡- በማየ እዴሁ አጥለለ ወይነ ድምፀ ገነት ከበሮ 3

ጅብን ሲወጉ በአኽያ ይጠጉ ፡- 3

ዘአልቦ መንገድ ፡- 3

ዘሀሎ መንገድ ፡- 3

አነሳሽ መንገድ ፡- 3

ሰምና ወርቅ መንገድ 3

ተራ ምሳሌ መንገድ(ሰምናወርቅ) 3

ጎብር መንገድ 3

ሠም ገፌ መንገድ 3

ወርቅ ገፌ መንገድ 4

አንጻር ፍኖት 4

ዐይነ ውሀ ፍኖት 4

ሠም ለበስ መንገድ 4

ወርቅ ለበስ 4

ልብሰ ወርቅ መንገድ 4

ዝምዝም ወርቅ መንገድ 4

ውስጠ ዘ መንገድ 4

አታላይ መንገድ 4

የቅጽል አታላይ መንገድ 4

የአንቀጽ አታላይ 4

የመስተዋድድ አታላይ 4

አደናግር መንገድ 4

አፍራሽ መንገድ 4

አሳዛኝ መንገድ 4

ምጸት መንገድ 4

ጉራማይሌ መንገድ(ፍርንዱስ) 4

መጠይቃዊ መንገድ 4

ጥቅስ መንገድ 4

ምርምር መንገድ 4

ምእራፍ አንድ 5

የቅኔ መንገድ ትንተና 5

1.1. **ጉባኤ ቃና** 5

1.2. **ሣሕልከ ቅኔ** 6

1.3. **ሥላሴ ቅኔ** 7

1.4. **መወድስ ቅኔ** 8

ጸውሎስ ሀርጎ ዘሀገ

ጽውሎስ ኮርሳኔ ዘሪሁን

የቅኔ መንገዶች ስያሜ

ዘመድ ዳኛ ፡-

ወጭ ወራጅ ፡-

አሰካክ ፡-

ፍላፃ ፡-

ነጠላ ፍላፃ ፡-

ድርብ ፍላፃ ፡-

ረጅም ዘርፍ ፡-

አጭር ዘርፍ ፡-

የኋላ ዘርፍ ፡-

ሠረዝ መንገድ ፡-

ድርብ ሠረዝ ፡-

ዐይነ ውኃ ፡-

ክብ መንገድ ፡-

ነጠላ ሰም ክብ ፡-

ድርብ ሰም ክብ ፡-

የ‹ዘ› አጭር ወጪ ወራጁ ፡-

የ‹ዘ› ረጅም ወጪ ወራጁ ፡-

የ‹ዘ› ተላላፊ ፡-

የ‹ዘ› ፍላፃ ፡-

መላሽ ‹ዘ› ፡-

የ‹ዘ› ወራጅ ፡-

አታላይ ‹ዘ› ፡-

የ‹ዘ› ጥምዝ ፡-

የውስጠዘ ጥምዝ ፡-

ልብሰ ወርቅ ፡-

የ‹ዘ› ልብሰ ወርቅ ፡-

ጸውሎስ ተርካኔ ዘርሁን

በሥም ገድሎ በወርቅ ማዳን ፡-

የሥም ቅጽል ፡-

ጋራጂ ፡-

መኪታ ፡-

የ‹ዘ› መኪታ ፡-

ተግዳሮት ፡-

ነሳሺ ፡-

አጥፊ/ማዛመድ/ ፡-

የግብር አጥፊ ፡-

እልክ አጥፊ ፡-

ምዝግዝግ አጥፊ ፡-

ተከታታይ አጥፊ ፡-

የ‹ዘ› አጥፊ ፡-

ክንፍ አጥፊ ፡-

ግልብጥ ፡-

እግር ብረት ፡-

አሳዛኝ ፡-

የቅጽል አታላይ ፡-

በ‹ዘ› የሚወጣ ካልዕ ፍላፃ ፡-

ዝምድ/ማዛመድ/ ፡-

ነጠላ ዝምድ ፡-

ድርብ ዝምድ ፡-

የድርብ ድርብ ዝምድ ፡

የወርቅ ድርብ ፡-

ነጠላ ክብ ፡-

ድርብ ክብ ፡-

ተቻቻይ ፡-

ዳውሮ ኮንታ ዞን ባህልና ቱሪዝም መምሪያ

ውስጠ ወይራ ፡-

ነጠላ ውስጠ ወይራ ፡-

ክብ ውስጠ ወይራ ፡-

የቅጽል ውስጠ ወይራ ፡-

የ‹ለ› ውስጠ ወይራ ፡-

የ‹ዘ› ውስጠ ወይራ ፡-

ከጅ ፡-

ድርብ ሳቢ ፡-

የዎፍ እግር ፡-

የ‹ዘ› ገስጋሽ ፡-

ዙር ተመለስ ፡-

ሥራና ፡-

ገፊ ቅጽል ፡-

አጥላቂ ፡-

የፍየል ዐይን ወደ ቅጠል የነምር ዐይን ወደ ፍየል ፡-

ራስ ከብዶ ፡-

የብሂል ሠረገላ ፡-

ዙር ተከተል ፡-

..... ፡- በማየ እዴሁ አጥለለ ወይነ ድምፀ ገነት ከበሮ

ጅብን ሲወጉ በአኽያ ይጠጉ ፡-

ዘአልቦ መንገድ ፡-

ዘሀሎ መንገድ ፡-

አነሳሽ መንገድ ፡-

ሰምና ወርቅ መንገድ

ተራ ምሳሌ መንገድ(ሰምናወርቅ)

ጎብር መንገድ

ሠም ገፊ መንገድ

ወርቅ ገፊ መንገድ

አንጻር ፍኖት

ዐይነ ውሀ ፍኖት

ሠም ለበስ መንገድ

ወርቅ ለበስ

ልብሰ ወርቅ መንገድ

ዝምዝም ወርቅ መንገድ

ውስጠ ዘ መንገድ

አታላይ መንገድ

የቅጽል አታላይ መንገድ

የአንቀጽ አታላይ

የመስተዋድድ አታላይ

አደናግር መንገድ

አፍራሽ መንገድ

አሳዛኝ መንገድ

ምጸት መንገድ

ጉራማይሌ መንገድ(ፍርንዱስ)

መጠይቃዊ መንገድ

ጥቅስ መንገድ

ምርምር መንገድ

ጸሐፊው ብርሃኔ ዘርሁን

ምእራፍ አንድ

የቅኔ መንገድ ትንተና

1.1. ጉባኤ ቃና

- ሀ. አቡኪ ወእምኪ ኢይፈቅዱ እንግዳ
- ሰዐምኒ እሑር በስቀኦረተ ዕፅ አነዳ ፡ ፡ (ደራሲ ፡- እንግዳ ዘጎንደር ገጽ 56)

የቅኔው መፈጠሪያ ምንጭ ፡- ፈሊጥ ነው ፡ ፡ ፈሊጥ ያሰኘው ባለቅኔው እናት አባትሽ እንግዳ ሰው አይወዱም የሚል አስመስሎ ራሱን (እንግዳ) እንደማይወዱት መናገሩ ጎሽመጥ የሚያደርግ ፈሊጥ አነጋገር ነው ፡ ፡

ቅኔው የቀረበበት መንገድ ፡- ሰም ገፍ ነው ፡ ፡ ሰም ገፍ ስንል ‹አቡኪ ወእምኪ ኢይፈቅዱ እንግዳ› የሚለው ሐረግ ደራሲው የፍቅር ስሜቱን ለመግለጽ የተጠቀመበት ሲሆን በስቀኦረተ ዕፅ አነዳ የሚለው ደግሞ ኤዎስጣቴዎስ ተማሪዎቹን በደበሎ ሲያሻግር አንዱ በመጠራጠሩ ምክንያት በአነዳው ቀዳዳ መሸሎኩን ያመለክታል ፡ ፡

የቅኔው ነጠላ ትርጉም ፡- (የቃል በቃል ፍቺ) አባትና እናትሽ እንግዳን አይወዱም ፤ በመዝጊያው ቀዳዳ እሄድ ዘንድ ሳሚኝ ፡ ፡

ቅኔው ከአቅራቢዎቹ ዕይታ አንጻር ፡- አቅራቢው ከፍቅረኛው መለያየቱንና ፍቅሩን ለማስተላለፍ የተጠቀመበት ነው

የቅኔው ዋና መልእክት ፡- ኤዎስጣቴዎስ መጎናጸፊያውን እንደ መርከብ አርጎ ተማሪዎቹን ሲያሻግር አንዱ በመጠራጠሩ ምክንያት በአነዳው ቀዳዳ ሾልኮ መስጠሙን ለመናገር ነው ፡ ፡

- **የቅኔው ጥንካሬ**

የማጎበረ ሰቡን ፈሊጣዊ ንግግርን በግዕዝ ማቀናበር እንደሚቻል ማሳየቱ

- **የቅኔው ድክመት**

ሀ. ዜማ ልክ አለመጠበቅ

ለ. ኽሎት ማሰሪያ መኖሩ

- ለ. እፎኑ ነአምር አፍቅሮተ ልብ ሠናይ
- እስመ ለአሐዱ ትፍሥሕት ወለካልዑ ሥቃይ ፡ ፡ (ደራሲ ፡- ፀሐይ ገጽ 68)

የቅኔው መፈጠሪያ ምንጭ ፡- አባባል ነው ፡ ፡ ምክንያቱም የቅኔው ደራሲ በራሱ የደረሰበትን የፍቅር ሥቃይ ለመግለጥ የተጠቀመበት አበባል ነው ፡ ፡

ቅኔው የቀረበበት መንገድ ፡- ሰም ገፍ ነው ፡ ፡ ‹እፎኑ ነአምር አፍቅሮተ ልብ ሠናይ› ከሚለው ሐረግ ይልቅ ‹እስመ ለአሐዱ ትፍሥሕት ወለካልዑ ሥቃይ› የሚለው የቅኔውን ምስጢራዊ (ፍካሬያዊ) ርቀት ይገልጣልና ፡ ፡

የቅኔው ነጠላ ትርጉም (የቃል በቃል ፍቺ) ፡- የመልካም ልብ መውደድን እንዴት እናውቃለን ፡ ፡ ላንዱ ደስታ ደስታ ነውና ለሌላውም ሥቃይ ነውና ፡ ፡

ቅኔው ከአቅራቢዎቹ ዕይታ አንጻር ፡- የቅኔው አቅራቢ በፍቅር የተጎዳ መሆኑን ያሳያል ፡ ፡

የቅኔው ዋና መልእክት ፡- ፍቅር አንዱን ሲያስደስት ሌላውን እንደሚጎዳ ማስረዳት

- የቅኔው ጥንካሬ

በሚገባ ዜማ ልክ መጠንቀቁ

በሚገባ የተቀናበረ መሆኑ

- የቅኔው ድክመት

በእኛ እይታ የለውም

1.2. ሣሕልከ ቅኔ

- እፎኑመ ኮንኪ እንበለ ፍሬ
- ደብረ ኃይል ወይንነ ምልዕተ ሐመልማል ዝማሬ
- እስመ አዕጹቅኪ ካህናት
- ተመትሩ ከመ ኢይንግሩ ዘጻድቃን ዝማሬ ፡ ፡ (ድንቄ /ሊቀ ጠበብት/ገጽ 41)

የቅኔው መፈጠሪያ ምንጭ ፡- ፈሊጣዊ አነጋገር ነው ፡ ፡ ወይናችን ቅርንጫፎችሽ በመቆረጣቸው ምክንያት ያለፍሬ ቀረሽ ብሎ በፈሊጥ አነጋገር ካህናት በመቆረጣቸው ምክንያት አገልግሎት መቋረጡን መናገር ነው ፡ ፡

ቅኔው የቀረበበት መንገድ ፡- ሰም ገፍ ‹እፎኑመ ኮንኪ እንበለ ፍሬ› የሚለው ሰማዊ ሐረግ ሲሆን ወርቁ ወደፊት ያለው ነውና ፡ ፡

የቅኔው ነጠላ ትርጉም (የቃል በቃል ፍቺ) ፡- ቅርንጫፎችሽ አገልጋዮች የጻድቃን ዝማሬን እንዳይናገሩ ተቆርጠዋልና ፡ ፡ ልምላሜ ምስጋናን የተመላሽ ደብረ ኃይል ወይናችን እንዴት ያለፍሬ ቀረሽ ፡ ፡

ቅኔው ከአቅራቢዎቹ ዕይታ አንጻር ፡- በቤተክርስቲን ላይ በደረሰው ችግር ስሜቱ መነካቱን

የቅኔው ዋና መልእክት ፡- በወቅቱ በቤተ ክርስቲን አገልጋዮች ፈተና የበዛበት ወቅት መሆኑን ያስረዳል ፡ ፡

- **የቅኔው ጥንካሬ**

ዜማ ልክ መጠበቁ

ሙያዊ ችግር የሌለበት መሆኑ

- **የቅኔው ድክመት**

በእኛ እይታ የለውም

1.3. ሥላሴ ቅኔ

ሀ. ሥላሴ ቅኔ 1

ምንት አገበረከ ቀንድለ ገዳም አንተ ቤተ አንበሳ በዊዓ ፣

ኢትሰምዕኑ ጥጎረቶ በአፍኣ ፣

እስመ እምኀቤየሰ ተጋንዮትከ ጠፍዓ ፣

አንበሳ በኃይሉ እምድኅረ ሞዓ ፣

ኢየኀሥሥኬ ለዘለከ ብፅዓ ፣

ጽንሑ ለእሳት ከዊነከ ብርዓ ፡ ፡ (ደራሲው ፡- ዓፄ እስክንድር ንጉሠ ኢትዮጵያ ገጽ 38)

የቅኔው መፈጠሪያ ምንጭ ፡- ምሳሌያዊ አነጋገር

ቅኔው የቀረበበት መንገድ ፡- ሠም ገፍ ነው ፡ ፡

የቅኔው ነጠላ ትርጉም (የቃል በቃል ፍቺ) ፡- አንተ የገዳም ቀንድል ወደ አንበሳ ቤት መግባትን ምን ግድ አለኽ በውጭ ጨኸቱን አትሰማምን አንበሳ በኃይሉ ካቸነፈ በኋላ ከአንተ ዘንድ እጅ መንሳትህ ጠፍቷልና ፡ ፡ ለአንተ የሚገባ መማለኛን አልፈልግም እሳትን ገለባ ኾነህ ቆየው ፡ ፡

ቅኔው ከአቅራቢዎቹ ዕይታ አንጻር ፡- ባለቅኔው ኃይለኝነቱን ለመግለጽ የተጠቀመበት ነው ፡ ፡

የቅኔው ዋና መልእክት ፡- መጀመሪያ መጠንቀቅ እንጂ ከተያዙ በኋላ መጨነቅ ተሰሚነት የለውም ለማለት ነው ፡ ፡

1.4. መወድስ ቅኔ

መወድስ 1

አልቦ ዘመድ ጊዜ ተዋርዶ ወይከውን ባዕደ ጊዜ ተዋርዶ ዘመድ ፣

እመሰ ይትሌዓል በንብረተ ሥጋ ማዕድ ፣

ጥቀ ዘመዱ ወጥቀ ነገድ ፣

ባዕድ ይዛመድ ፣

እም ኀበ አልቦ ነገድ ወእምኀበ አልቦ ትውልድ ፣

ሶበሂ ተሰአልዎ ለሐዋርያ አይሁድ ፣

ኀደገ ፈጣሪሁ ወቆመ ምስለ ባዕድ ፣

ዘመድሰ ዮሐንስ ወልደ ነጐድጓድ ፣

ኢተፈልጠ ምስለ እሙ እስከነ መቃብር ይወርድ ፡ ፡ (ገጽ 3)

የቅኔው መፈጠሪያ ምንጭ ፡- ፈሊጥ ፣ አባባል ፣ ምሳሌያዊ አነጋገር

ቅኔው የቀረበበት መንገድ ፡- ሠም ገፍ ፣ ወርቅ ገፍ

የቅኔው ነጠላ ትርጉም ፡- የቃል በቃል ፍቺ

ቅኔው ከአቅራቢዎቹ ዕይታ አንጻር

የቅኔው ዋና መልእክት

……..ይቀጥላል

ቅኔዎቹ ከብርሃኑ ድንቄ ‹‹አልቦ ዘመድ›› የተወሰዱ ናቸው

ከ200 በላይ የቅኔ መንገዶች ተተንትነው ተዘጋጅተዋል

ጥያቄ ካለዎ +251915642585 መምህር ጳውሎስ ብርሃኔ ብለው ይደውሉ